

Norsk institutt for naturforskning

Arsmelding 2016

Forskning som utfordrer

Mange av NINAs forskningsområder preges av interessekonflikter knyttet til bruk og vern av natur. Økonomiske interesser, verneinteresser og konsekvenser for enkeltmennesker eller grupper er fellesnevner for disse. Vi opplever også at det politiske landskapet rundt disse forskningsområdene kan være krevende, med næringspolitiske mål om vekst og økt lønnsomhet samtidig som bærekraft og bevaring av naturmangfold skal ivaretas.

Vi opplever at aktører som ønsker å påvirke politikktutformingene stiller kritiske spørsmål til den kunnskapen vi bidrar med. Forskningen utfordrer, og noen ganger kan aktører oppleve resultater og anbefalinger fra NINA som uønska kunnskap. NINA leter etter de gode miljøløsningene, og skal vi finne riktig løsning så må også de ubehagelige diagnosene på bordet.

NINA har som prioritert mål at forskning skal formidles til brukere og publikum. Våre forskere oppfordres til aktivt å kommunisere fakta og resultater i mange kanaler. Vi skal både tåle og like å bli kikket i kortene og vi håndterer saklig kritikk på en god måte. Det jeg imidlertid oppfatter som en uheldig utvikling er når brukere av kunnskapen bevisst underkjenner eller kategoriserer den som ikke relevant. Beslutningstakere

risikerer å fatte beslutninger på feil grunnlag dersom de ikke er tilstrekkelig bevisst på den faglige verdien av vitenskapelig kunnskap. Å fatte beslutninger i strid med råd basert på solid vitenskapelig kunnskap mener jeg er akseptabelt så lenge de anerkjenner kunnskapen, men likevel velger å vektlegge andre forhold når beslutning fattes. Det er farlig dersom solid forskning og forskningsresultater blir underkjent og stemplet som dårlig arbeid som følge av kampanjer fra parter med egne faglige eller økonomiske interesser.

Vitenskapelig publisering er viktig. I 2016 publiserte forskere i NINA hele 251 artikler. Dette er rekordmange, og viser både vilje og evne til å levere fremragende forskning.

Bildet på forsiden viser bilde av villrein, og bildet er tatt av villreinen sjøl. Fjoråret ble et krevende år for villreinen. Det ble oppdaget Chronic Wasting Disease, også kalt skrantesyke. NINA har hatt ansvaret for det nasjonale overvåkingsprogrammet for hjortevilt i en årrekke, og gjennom dette har vi utviklet svært god kompetanse og praktisk erfaring. Vi samarbeider godt med Miljødirektoratet, Mattilsynet, Veterinærinstituttet og regional/lokal forvaltning for å finne ut hvordan den nye situasjonen skal håndteres.

Ledergruppa i NINA.

Fra venstre første rekke: Sidsel Grønvik (forskningsjef Tromsø), Kjetil Hindar (forskningsjef akvatisk), Norunn S. Myklebust (administrerende direktør), Morten Kjørstad (forskningsjef terrestrisk), Signe Nybø (forskningsjef terrestrisk), Bjørg Bruset (kommunikasjonssjef). Andre rekke: Erik Framstad (forskningsjef Oslo), Stein Erik Aagaard (økonomisjef), Jon Museth (forskningsjef Lillehammer), Ingeborg Palm Helland (forskningsjef akvatisk), Odd Terje Sandlund, (forskningsjef akvatisk), Inga Bruteig (forskningsjef terrestrisk), Tor F. Næsje (forskningsjef akvatisk) Hans Christian Pedersen (forskningsjef terrestrisk). Foto: NINA

I 2016 etablerte vi avdelingskontor i Bergen. NINA Bergen har foreløpig fem ansatte, og fagområdene som disse dekker er vegetasjonsøkologi, klimaforskning, kulturlandskap, biodiversitet, naturtypekartlegging, sjøfuglovervåking og fjellrev. Avdelingen ledes av forskningssjef Per Arild Aarrestad.

Vi er både naturforskere og samfunnsforskere i NINA. I fjor etablerte vi en egen samfunnsgruppe på tvers av avdelingene under ledelse av forskningsleder Øystein Aas. Vi har ambisjon om å øke vår portefølje på samfunnsfag. Menneskenes rolle i naturen er viktig, og både folks holdninger og bruk av naturen samt naturens egenverdi og i kroner og øre er viktig for å forstå miljørelaterte utfordringer og spørsmål.

Naturprogrammer på TV og nett er populært. I 2016 bidro vi til å realisere

NRK sin storsatsing på sakte-TV om Fuglefjellet. Forskerne delte all kunnskapen sin, blogga entusiastisk og både de og fuglene ble kjendiser i løpet av noen sommeruker. Sjekking, hekking og klekking slo an også ute i Europa, og Fuglefjellet og NRK fikk Prix CIRCOM Regional for mest originale og innovative program.

NINA har siden 2008 arbeidet sammen med SINTEF Energi og NTNU i forskningssenteret CEDREN. 2016 var siste driftsåret for dette senteret, og senteret har levert svært mye viktig og relevant kunnskap om miljødesign og fornybar energi. Et nytt senter, HydroCen, er under etablering, sammen med de sammen forskningspartnerne. Målet for den nye senteret er levere kunnskap og innovative løsninger for å øke verdiskapingen i norsk vannkraftsektor.

NINAs kompetanse er etterspurt og verdsatt nasjonalt og internasjonalt. Ett eksempel på ettertrakta kompetanse er at forskningssjef Signe Nybø ble bedt om å lede gruppen av eksperter skal lage forslag til fremtidens verktøy for å måle tilstanden i naturen. Ekspertrådet for økologisk tilstand overrekker sine anbefalinger til klima- og miljøminister Vidar Helgesen i juni 2017.

NINAs motto er fortsatt like aktuelt: Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger!

Jeg vil takke styret og alle ansatte for samarbeid og innsats i 2016.

Norunn Sæther Myklebust,
Adm. direktør

Norsk institutt for naturforskning (NINA)

Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger

NINA skal være anerkjent nasjonalt og internasjonalt for samfunnsnyttig naturforskning. Våre prioriterte mål for perioden 2016-2020 er:

- NINAs arbeid skal ha høy vitenskapelig kvalitet og integritet
- NINA skal levere kunnskap til bruk i politikk, forvaltning og verdiskaping
- NINA skal aktivt formidle forskningsresultater til brukere og publikum
- NINA skal være en attraktiv og effektiv kunnskapsbedrift

NINAs motto er:

“Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger”.

Norsk institutt for naturforskning,

NINA, er en uavhengig stiftelse som forsker på natur og samspillet natur-samfunn. NINA ble etablert i 1988. Hovedkontoret er i Trondheim, med avdelingskontorer i Tromsø, Lillehammer, Bergen og Oslo. I tillegg driver NINA Sæterfjellet avlsstasjon for fjellrev på Oppdal, og forskningsstasjonen for vill laksefisk på lms i Rogaland.

NINAs virksomhet omfatter både forskning og utredning, miljøovervåking, rådgivning og evaluering.

NINA har stor bredde i kompetanse og erfaring med både naturvitere og samfunnsvitere i staben. Vi har kunnskap om artene, naturtypene, samfunnets bruk av naturen og sammenhenger med de store drivkreftene i naturen.

Sentrale arbeidsområder er

- Naturens varer og tjenester (økosystemtjenester)
- Bærekraftig høsting av vilt – og fiskebestander
- Overvåking og analyser av endringer i naturen
- Effekter og tilpasninger til klimaendringer
- Konsekvensutredninger av ulike typer naturinngrep

- Naturrestaurering
- Arealbruk og landskapsanalyser
- Kartlegging og overvåking av naturmangfold
- Analyser av ulike typer naturressuriskonflikter
- Naturbruk og friluftsliv

Aktiv dialog og kommunikasjon er en forutsetning for arbeidet i NINA.

NINA deltar i forskningssamarbeidene CIENS (Forskningscenter for miljø og samfunn), Framsenteret (Nordområdesenter for klima- og miljøforskning), CEDREN (Senter for miljødesign og fornybar energi), HydroCen (Norwegian Research Centre for Hydropower) og CeBES (Centre for Biodiversity and Ecosystem Services).

NINA er en del av Miljøalliansen som er et strategisk samarbeid mellom miljøforskningsinstituttene i Norge.

NINA har prosjektsamarbeid med forskningsinstitusjoner i mer enn 30 land i Europa, Afrika, Asia og Amerika.

NINA er også medlem av ALTER-Net (A Long-Term Biodiversity, Ecosystem and Awareness Research Network).

NINA-huset

NINAs hovedkontor i Trondheim er et grønt signalbygg med miljøstandard på Gløshaugen/Lerkendal. Det er et femetasjes forskningsbygg i tre, på en sokkel som blant annet rommer laboratorier og møtesenter.
Foto: Arnstein Staverløkk, NINA

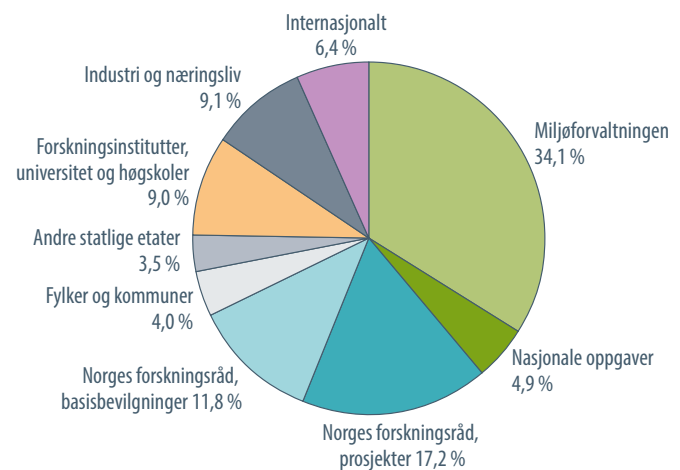
NINAs nøkkeltall 2016

Publisering	2016	2015
Vitenskapelig publisering	251	189
Egen rapportserie	125	146
Eksterne foredrag	530	721
Oppslag i media	2367	2 482
Nyhets saker på nina.no	92	101
Unike besøkende på nina.no	124 920	105 454

Antall ansatte	2016	2015
Totalt	242	231
- kvinner	33,9 %	33,8 %
- kvinner i vitenskapelig stilling	28 %	26,3 %
- kvinnelige stipendiater	33,3 %	50,0 %

Antall årsverk	2016	2015
Totalt	228,4	222,4
- vitenskapelig personale	153,0	145,4

NINAs omsetning 2016

Sum driftsinntekter: 361,3 mill kroner

Stiftelsen NINA

Årsberetning for 2016

Norsk institutt for naturforskning, NINA, er en uavhengig stiftelse som forsker på natur og samspillet natur – samfunn. NINA ble etablert i 1988. Hovedkontoret er i Trondheim, med avdelingskontorer i Tromsø, Lillehammer, Bergen og Oslo, samt forskningsstasjonen på lms i Rogaland.

NINAs aktivitet

NINA skal være anerkjent nasjonalt og internasjonalt for samfunnsnyttig naturforskning. NINAs arbeid skal ha høy vitenskapelig kvalitet og integritet, og vi skal levere kunnskap til bruk i politikk, forvaltning og verdiskaping.

NINA skal være en attraktiv og effektiv kunnskapsbedrift. Tverrfaglighet vektlegges høyt, og NINA har både naturvitere og samfunnsvitere i staben. Tematisk kan aktiviteten deles inn i kunnskapsgrunnlag for miljøforvaltningen, miljødesign og fornybar energi, havbruk og miljø, naturrestaurering, arealbruk og barrierer, utmarksbeite og rovvilt, friluftsliv, verdisetting av natur, klimaendringer, trua arter og fremmede arter, konsekvensutredninger og dialogprosesser. Instituttet drifter flere nasjonale overvåkingsprogrammer på oppdrag for miljøforvaltningen.

Aktiv dialog og formidling er en forutsetning for arbeidet i NINA.

NINAs motto er "Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger".

*I forkant av Fuglefjellet, sakte-TV fra Hornøya, gjennomførte vi folkeaksjonen og sjøfugldugnaden Bymåker. Publikum ble bedt om å telle og registrere måker i byer og tettbygde strøk.
Foto: Svein-Håkon Lorentsen, NINA*

Sentrale aktiviteter i 2016

Det var stor aktivitet på alle NINAs fagområder i 2016.

Våren 2016 ble det for første gang påvist skrantesjuka (CWD) i Europa. Funnet ble gjort på en villrein i Nordfjella forbindelse med NINAs feltaktivitet. Senere ble det også oppdaget CWD på elg i Selbu. CWD er en svært alvorlig sykdom, og myndighetene igangsatte en omfattende kartlegging av forekomst. NINA bistod myndighetene med å organisere og samle inn prøver, i tillegg til kontinuerlig rådgiving med basis i vår ekspertkompetanse på hjortevilt.

NINA gjennomførte en evaluering av den regionale forvaltningen og de regionale bestandsmålene for rovvilt. Evalueringen bestod av både en naturvitenskapelig og en samfunnsvitenskapelig del.

NINA med partnerne NTNU og SINTEF fikk tildelt et nytt senter for miljøvennlig energi (FME). Senteret heter HydroCen og har som mål å optimalisere vannkraftproduksjonen både mhp teknologi, drift, miljø og samfunnsaksept.

Lakseforskerne i NINA fikk internasjonal anerkjennelse ved at deres publisering ble publisert som redaktørens utvalgte artikkel i tidsskriftet ICES Journal of Marine Science. Forskerne viste at halvparten av de ville laksebestandene i Norge er genetisk endret gjennom innkrysning av rømt oppdrettslaks.

Klima- og miljødepartementet opprettet et ekspertråd som skal utvikle et verktøy for å angi økologisk tilstand. Arbeidet er en oppfølging av stortingsmeldingen

«Natur for livet». Rådet består av ledende økologer fra universitet og institutter, og NINA leder dette utvalget.

NINA har også i 2016 hatt en omfattende formidlingsaktivitet. På forsommeren sendte NRK Natur fem uker «sakte-TV» fra fuglefjellet Hornøya i Øst-Finnmark. Dette var et samarbeid mellom NRK, NINA, Framsenteret og Tromsø museum. Konseptet har også vakt internasjonal interesse.

NINAs kompetanse og teknologi på viltkamera er etterspurt. Teknologien er i første rekke et verktøy for overvåking av arter og økosystemer. Viltkamera genererer også meget attraktive filmsnutter til media med seertall på opptil flere hundre tusen på nett.

NINA startet seks nye strategiske instituttsatsinger (SIS) i 2016. Tema for disse er restaurering av natur, klimaeffekter og klimatilpasninger, integrering av økologisk kunnskap i grønn infrastruktur, utvikling og implementering av nye genetiske metoder i forskningen samt verdisetting av biodiversitet og økosystemtjenester i byer og tettsteder.

Arbeidet med å etablere et kvalitetsstyringssystem pågikk for fullt i 2016. Første besøk fra eksterne revisorer, KIWA teknologisk institutt, ble gjennomført i desember. Planen er sertifisering etter NS-EN ISO 9001(2015) i løpet av 2017.

NINA opprettet avdelingskontor i Bergen i 2016. NINA ønsker å være til stede ved de største universitetsbyene i Norge. Dette bidrar til godt forsknings-samarbeid med universitetene og det

styrker muligheten for god rekruttering av forskere til NINA. Regional tilstedeværelse styrker også mulighetene til forskningsoppdrag i regionale markeder. Fra 2016 er det også etablert en tverrgående satsning – NINA Samfunn – med en egen forskningsleder. Instituttet har i lang tid hatt dyktige forskere med samfunnsvitenskapelig kompetanse. Målet med satsingen er å styrke dette fagfeltet, og da særlig det tverrfaglige arbeidet i NINA.

NINAs skriftlige produksjon var omfattende også i 2016. Vi opprettholder det høye nivået på vitenskapelig publisering blant våre forskere. Høyt kompetente medarbeidere, prioritering av tid og hensiktsmessige incentiver bidrar til dette.

Av internasjonale publikasjoner var 251 publisert i tidsskrifter og bøker med referee-behandling (189 i 2015). I NINA sine egne rapportserier ble det utgitt 125 rapporter (125 også i 2015).

NINA har siden april 2013 hatt hovedkontor i NINA-huset, et nytt miljøvennlig forskningsbygg på Gløshaugen i Trondheim. NINAs sentrale plassering har styrket NINAs synlighet og identitet som uavhengig forskningsinstitutt og det har styrket samarbeidet med NTNU og SINTEF. NINA-huset får fortsatt mye positiv oppmerksomhet gjennom sin miljøprofil, materialvalg og arkitektur. Like viktig er det at det er et kostnadseffektivt kontorbygg med gode arbeidsforhold for ansatte og leietakere.

Formidling og kommunikasjon

NINA har som prioritert mål å aktivt formidle forskningsresultater til brukere og publikum. Slik kan NINA være en aktiv og synlig deltaker i samfunnsdebatten. NINAs medarbeidere har bidratt med 530 eksterne foredrag i 2016 (721 i 2015).

Vi har mange saker i media. Forskningsprosjektene våre har stor interesse, både som nyheter og med reportasjer i naturprogrammer på TV og radio. Vi har i løpet av året loggført 92 nyhetssaker på eget nettsted (101 i 2015) og 2367 oppslag i media (2482 i 2015).

Nettsiden www.nina.no er sentral i all kommunikasjon og formidling fra NINA, og hadde i løpet av året 124 920 besøkende (økning på 18,5 % fra 2015). NINA bruker sosiale medier som Facebook, Twitter og Instagram aktivt i kommunikasjonsarbeidet.

Lokaler, helse, miljø og sikkerhet

Det er ikke innrapportert arbeidsuhell i løpet av 2016. Det er heller ikke kommet meldinger fra verneombudene om brudd på sikkerhetsrutiner eller andre hendelser vedrørende helse, miljø og sikkerhet.

Det gjennomsnittlige sykefraværet var på 3,6 % (3,5 % i 2015).

Papir og papp samles inn og tas hånd om med henblikk på resirkulering. Det legges vekt på at firmaet bruker miljøvennlige kontor- og renholdsprodukter. Farlig avfall behandles i tråd med offentlige retningslinjer. Vi er ikke kjent med at stiftelsens virksomhet fører til forurensning av det ytre miljø.

Personale, organisasjon og likestilling

NINA skal være en attraktiv og effektiv kunnskapsbedrift, kjennetegnet av et godt arbeidsmiljø, og en organisering og arbeidsform som er smidig, effektiv og miljøvennlig.

Det ble i 2016 utført 228,69 årsverk (222,35 i 2015). Antall ansatte pr. 31.12.16 var 242 (231 i 2015). Kvinneandelen i instituttet var ved utgangen av året på 33,9 % (33,8 % i 2015). Det er et mål å øke andelen kvinner i vitenskapelige stillinger. Andelen kvinner i vitenskapelige stillinger er nå på 28,0 % (26,3 % i 2015).

I ledelsen var det seks kvinner og ni menn. Styret har bestått av fire kvinner og tre menn. Andelen kvinner opptatt i doktorgradsprogram er 33,3 % - en av tre (50,0 % i 2015).

Pr. 31.12.16 var det 40 ansatte av utenlandsk opprinnelse fra 20 ulike nasjonaliteter. Dette tilsvarte 16,5 % av alle ansatte.

NINA følger diskrimineringsloven for likestilling, etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn. NINA har utarbeidet en egen handlingsplan for likestilling, tilrettelegger for norskopplæring og er det øvrige innholdet bevisst.

Økonomi

Stiftelsen oppnådde et overskudd etter skatt på 6 502 kkr. Overskuddet var fordelt med et driftsoverskudd på 7 003 kkr og netto finanskostnader på 145 kkr. Årets skattekostnad ved utleie av lokaler utgjorde 356 kkr.

Til sammenligning hadde fjoråret et samlet overskudd etter skatt på 19 949 kkr, fordelt med et driftsoverskudd på 20 442 kkr (hvorav 14 969 kkr kom fra lavere pensjonskostnader ved overgang til ny premiemodell i Statens pensjonskasse) og netto finanskostnader på 172 kkr. Skattekostnaden var på 321 kkr.

Brutto omsetning var på 361 314 kkr, en økning på 7,9 prosent fra fjoråret. Av NINAs totale prosjektportefølje utgjør Miljødirektoratet og Norges forskningsråd ca to tredje-deler.

Netto omsetning (verdiskapningen), inkludert husleieinntekter på 2 933 kkr var 251 011 kkr, en økning på 5,3 prosent fra fjoråret.

Stiftelsens eiendeler er bokført til en samlet verdi av 414 390 kkr. Egenkapitalen, 158 024 kkr, utgjør 38,1 % av totalkapitalen og 43,7 % av brutto omsetning. Annen egenkapital pr

31.12.2016 er 128 024 kkr. Det er tatt opp pantelån i bank på 30 000 kkr til finansiering av nybygget på Gløshaugen. Stiftelsen har god likviditet. Økonomien vurderes totalt sett som meget god, og utfordringen fremover er å oppnå stabil lønnsomhet i driften.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift, og det bekreftees at forutsetningene er til stede. Det bekreftees også at det ikke har inntrådt hendelser etter balansedato som påvirker regnskapet per 31. desember 2016.

Årets overskudd disponeres slik:

Overføres til annen egenkapital 6 502 kkr
Sum overført overskudd 6 502 kkr

Risiko og utfordringer

Den viktigste utfordringen er å videreutvikle kompetansen i NINA i tråd med de behov samfunnet og våre oppdragsgivere har. Dyktige medarbeidere, kontinuerlig kompetanse-utvikling, god publisering og et godt arbeidsmiljø preget av samarbeid vil bidra til dette. NINA ser også muligheter for å øke porteføljen på nye områder. God innsikt i kunnskapsbehovet hos viktige oppdragsgivere og at vi er attraktive som

arbeidsgiver for relevant kompetanse er avgjørende for kunne øke porteføljen i både offentlig og privat sektor.

Vi erfarer at miljøløsninger ofte krever tverrfaglig forskningssamarbeid på tvers av sektorer. Vi ser muligheter for å øke vår portefølje. Ulik organisering og finansiering i instituttsektoren kan vanskeliggjøre slikt tverrsektorielt forskningssamarbeid. NINA vil gjennom sin deltagelse i

Miljøalliansen og Forskningsinstituttene Fellesarena arbeide for like rammebetingelser og konkurransevilkår for forskningsinstituttene uavhengig av sektor-tilhørighet og selskapsform.

Styret og ledelsen i NINA vil takke de ansatte for den gode innsatsen i året som gikk.

Trondheim 2.mai 2017, i styret for Stiftelsen NINA:

Stein Lier-Hansen
Styreleder

Kari Øvrelid
Nestleder

Hilde Bjørkhaug

Alf Jostein Skjærvik

Nina Jensen

K. Margrethe Tingstad

Line Sundt Hansen

Norunn S. Myklebust
Adm. dir.

Nye greiner på NINA-treet

I 2016 har NINA vokst med en ny avdeling i Bergen, med fem ansatte så langt. I tillegg har NINA Samfunn blitt en egen enhet. Vi har tatt en prat med de to nye lederne samt to andre forskere ved NINA Bergen og NINA Samfunn om hva de gjør og hvilke ambisjoner de har.

Foto: Armstein Staverløkk

Per Arild Aarrestad

64 år, Forskningssjef NINA Bergen

Fagområde: Doktorgrad innen vegetasjonsøkologi.

Forsker på: Endringer i naturen som skyldes forurensing, klimaendringer og skjøtsel av kulturlandskapet.

Positive ringvirkninger av ny avdeling i Bergen: NINA ønsker å være tilstede i de større universitetsbyene for å dra nytte av naturforskning som utføres ved universitetene. Samtidig vil vi bidra med vår kompetanse inn mot universitetenes satsing på en mer naturfaglig og forvaltningsrettet undervisning for løse framtidens miljøproblemer. Vi har klart å etablere et svært godt samarbeid med Biologisk institutt (BIO) ved Universitetet i Bergen både på forskning og undervisning.

Etableringen i Bergen har gjort det enklere å samarbeide med andre forskningsinstitusjoner som NIVA, NIBIO og Rådgivende biologer om felles prosjekter både innen forskning og oppdrag for å løse forvaltningsmessige problemstillinger på Vestlandet. Mottoet er samarbeid og å trekke veksler på hverandres kompetanseområder. Slik bidrar NINA til å styrke den biologiske fagbredden i Bergen. Oppdragstakere på Vestlandet vil få et enda sterkere fagmiljø som kan løse oppgavene. En annen positiv ringvirkning er jobber til unge og nyutdannede biologer i fremtiden.

Ambisjoner for NINA Bergen: Vi ønsker å vokse og bygge opp et allsidig fagmiljø innen vegetasjonsøkologi, klimaforskning, kulturlandskap, landbruk, biodiversitet og naturtypekartlegging. Markedsområdene vil hovedsakelig være Vestlandet, og den langsiktige planen er å utvide avdelingen innen flere av NINAs kjerneområder.

Foto: Anne-Olga Syverhuset

Øystein Aas

54 år, Forskningsleder NINA Samfunn.

Fagområde: Doktorgrad innen samfunnsvitenskap, mastergrad i naturforvaltning.

Forsker på: Jeg jobber mye tverrfaglig inn mot naturforvaltning, og forsker blant annet på naturbasert turisme og samfunnsaksept for fornybar energi.

Positive ringvirkninger av NINA Samfunn som egen enhet: Opprettelsen av NINA Samfunn bidrar til synliggjøring av NINA som et samfunnsvitenskapelig forskningsinstitutt ut mot oppdragsgivere og samarbeidspartnere, men også internt. NINA har hatt dyktige samfunnsvitere i lang tid, men spredt på flere avdelinger og lokaliteter, uten en felles overbygning. I NINA er det flest naturvitere, og styrking av samfunnsforskningen internt gir et godt grunnlag for å lage gode tverrfaglige prosjekter.

Ambisjoner for NINA Samfunn: Vi ønsker å utvikle NINA Samfunn til en enda mer spennende og robust enhet som leverer viktig kunnskap. Veldig mange miljøutfordringer og -løsninger fordrer tverrfaglighet, og vi trenger ofte kunnskap om mennesker og samfunn vel så mye som om natur for å kunne håndtere framtidens utfordringer.

David Barton

48 år, Seniorforsker ved NINA Samfunn

Fagområde: Doktorgrad i miljø og ressursøkonomi fra NMBU, jobber i NINA med økologisk økonomi og økosystemtjenester.

Forsker på: Jeg arbeider med verdisetning av bynatur og urbane økosystemtjenester. Det dreier seg om å synliggjøre verdien av bynatur for innbyggere og forvaltere, for eksempel verdiene av bytrær. Jeg forsker på ulike måter å verdisette naturen på, både i kroner og øre og mer beskrivende. Jeg arbeider også med å lage økosystemregnskap for kommuner, og for å gjøre økosystemtjenestene mer synlige i kommunale regnskap og planlegging.

Ambisjoner for framtida: Å samarbeide med NINA-kolleger og partnere om å lage et økosystemregnskap for kommunene i Oslo-regionen, slik at natur i byer og tettsteder blir mer synlig i regional planlegging. Med et lokalt utgangspunkt satser vi på at arbeidet også bidrar til videreutvikling av FNs metoder for økosystemregnskap på nasjonalt nivå.

Rakel Blaalid

36 år, Forsker II ved NINA Bergen

Fagområde: Doktorgrad i molekylær økologi, med fokus på sopp i arktiske og alpine områder. Har spisskompetanse på miljø-DNA, og også kompetanse på systematikk på lav og planteøkologi.

Forsker på: Jeg har vært ansatt i NINA i snart ett år, og har allerede vært involvert i nesten ti prosjekter. Jeg har deltatt mye i NiN-kartlegging (Natur i Norge) hittil, og det blir det mer av framover også. I flere av prosjektene jeg har vært involvert i har jeg hatt fokus på jordsmonn, jordboende mikrober og sopp. Vi bruker blant annet miljø-DNA for å overvåke arts- mangfold og endringer. Framover skal vi arbeide med fremmede arter, et område jeg er veldig interessert i.

Ambisjoner for framtida: Jeg ønsker å bidra til å løse utfordringer rundt spredning av fremmede arter. Spesielt vil jeg se på hvilke endringer som skjer i jordsmonnet når fremmede arter fortrenger stedegne arter.

NINA finansregnskap for 2016

1. Resultatregnskap for perioden 1. jan til 31. des:

Note	2016 (Tall i kkr)	2015 (Tall i kkr)	
Driftsinntekter:			
2	NFR - Basisbevilgninger	42 279	42 659
2	KLD - Nasjonale oppgaver	17 214	13 777
	Prosjektinntekter	298 888	275 488
	Husleieinntekter	2 933	2 891
1, 2	Sum driftsinntekter	361 314	334 815
	Direkte prosjektkostnader	-110 303	-96 530
	Netto driftsinntekter	251 011	238 285
Driftskostnader:			
3	Lønn og arbeidsgiveravgift	-172 901	-161 240
3, 4	Netto pensjonskostnader inkl arbeidsgiveravgift	-27 730	-26 968
5	Av- og nedskrivninger	-9 033	-10 454
	Andre driftskostnader	-34 344	-34 150
	Sum driftskostnader	-244 008	-232 812
	Driftsoverskudd før ny premiemodell pensjon	7 003	5 473
3, 4	Ny premiemodell pensjon for SPK		14 969
10	Driftsoverskudd etter ny premiemodell pensjon	7 003	20 442
Finansinntekter og -kostnader:			
	Renteinntekter	1 001	905
	Rentekostnader	-1 042	-1 094
	Netto valuta- tap (-) / gevinst (+)	-104	14
	Andre finansinntekter	99	102
	Andre finanskostnader	-99	-99
	Netto finanskostnader	-145	-172
	Årets overskudd før skatter	6 858	20 270
11	Årets skattekostnad	-356	-321
10	Årets overskudd	6502	19 949
Som anvendes slik:			
	Overføres til annen egenkapital	6502	19 949

2. Balanseregnskap per 31. des:

Note	2016 (Tall i kkr)	2015 (Tall i kkr)	
Eiendeler:			
5	Bygninger og anlegg	212 777	218 618
5	Inventar, utstyr og driftsløsøre	21 958	21 695
	Sum varige driftsmidler	234 735	240 313
1, 6	Aksjer og andeler	69	69
	Depositum	22	22
	Sum finansielle anleggsmidler	91	91
	Sum anleggsmidler	234 826	240 404
1	Kundefordringer	22 731	16 749
1	Utført, ikke fakturert arbeid	26 514	25 111
	Andre kortsiktige fordringer	5 457	8 064
	Sum kortsiktige fordringer	54 702	49 924
7	Innestående bank, kontanter mv	124 862	94 512
	Sum omløpsmidler	179 564	144 436
	Eiendeler totalt	414 390	384 840
Gjeld og egenkapital:			
	Grunnkapital	30 000	30 000
	Sum innskutt egenkapital	30 000	30 000
	Annen egenkapital	121 522	101 573
	Årets resultat	6 502	19 949
	Sum annen egenkapital	128 024	121 522
10	Sum egenkapital	158 024	151 522
13	Pantegjeld	30 000	30 000
13	Annen langsiktig gjeld	2 222	2 719
	Sum langsiktig gjeld	32 222	32 719
4	Pensjonsforpliktelser	9 997	13 999
	Leverandørgjeld	14 653	12 962
	Betalbar skatt	356	321
	Skatte-, mva, pensjons- og andre offentlige trekk	18 872	16 199
	Feriepengeavsetning	16 895	15 836
1	Forskuddsinnbetalinger på prosjekter mv	145 942	130 096
1	Annen kortsiktig gjeld	17 429	11 186
	Sum kortsiktig gjeld	214 147	186 600
	SUM GJELD	256 366	233 318
	GJELD OG EGENKAPITAL TOTALT	414 390	384 840

3. Kontantstrømoppstilling

	2016	2015
	(Tall i kkr)	
Kontantstrøm fra drift:		
Årets driftsoverskudd	7 003	20 442
Årets netto finanskostnader (-) / -inntekter	-145	-172
Årets skattekostnad	-356	-321
Avskrivninger / nedskrivninger	9 033	10 454
Reduksjon (-) i pensjonsforpliktelser	-4 002	-14 665
Økning (-) / reduksjon i kundefordringer	-5 982	3 598
Økning (-) / reduksjon i utført, ikke fakturert arbeid	-1 403	1 223
Reduksjon / økning (-) i andre kortsiktige fordringer	2 607	-3 028
Økning / reduksjon (-) i leverandørgjeld	1 691	-2 274
Økning / reduksjon (-) i offentlige trekk, skatter mv	2 673	226
Økning i feriepengeavsetning	1 059	741
Økning / reduksjon (-) i forskuddsinnbet. på prosjekter	15 846	3 045
Økning / reduksjon (-) i betalbar skatt	35	-8
Økning / reduksjon (-) i annen kortsiktig gjeld	6 243	-1 696
(a) Netto kontantstrøm fra drift	34 302	17 565
Kontantstrøm fra investeringsaktivitet:		
Reduksjon av langsiktig gjeld	-497	-498
Netto utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-3 455	-3 103
(b) Netto kontantstrøm fra investeringsaktivitet	-3 952	-3 601
(a+b) Netto endring i bank og kontantekvivalenter	30 350	13 964
Beholdning i bank og kontantekvivalenter pr 01.01	94 512	80 548
Beholdning i bank og kontantekvivalenter pr 31.12	124 862	94 512

Utdrag av noter til regnskapet for 2016

1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av gjeld er analoge kriterier lagt til grunn.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi når verdifallet ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Enkelte poster er i samsvar med regnskapsloven vurdert etter spesielle vurderingsregler. Det redegjøres nærmere for disse nedenfor.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er ført opp til balansedagens kurs.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler avskrives over forventet økonomisk levetid. Avskrivningene er fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Andre anleggsaksjer og andeler

Anleggsaksjer og investeringer i ansvarlige selskaper hvor NINA ikke har betydelig innflytelse balanseføres til anskaffelseskost. Investeringene blir nedskrevet til virkelig verdi dersom verdifallet ikke er forbigående.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Pensjoner

Ved regnskapsføring av ytelsesbasert pensjon er lagt til grunn lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag. Planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningsperiode. Det samme gjelder estimatavvik i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor). Se for øvrig under note 4.

Vurderingsprinsipp for prosjekter

Inntekter er bokført i henhold til vilkår for fakturering eller betalingsløfte i bevilgningsbrev eller kontrakt. For ikke avsluttede prosjekter har vi vurdert forventet total kostnad av gjenstående aktivitet opp mot total inntektsramme for prosjektet.

Dekningsbidrag for utført arbeid blir godskrevet arbeidsåret, med mindre gjenstående aktivitet koster mer enn det som da blir tilgjengelig av midler. I slike tilfeller belastes forventet underdekning første arbeidsår. Usikkerhet i forbindelse med enkeltprosjekter er for øvrig tatt hensyn til under inntektsføringsen av prosjektene.

Under omløpsmidler inngår posten utført, ikke fakturert arbeid med 26 514 kkr. Under kortsiktig gjeld inngår posten forskudds- innbetalinger fra kunder med 145 942 kkr. Beløpene er overført til 2017. Det er foretatt en vurdering av økonomisk og faglig fremdrift i hvert enkelt prosjekt og aktivitet.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd and andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med gjenværende løpetid mindre enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

Skatter

Virksomheten driver ikke skattepliktig næring med unntak av utleie av arealer i eget bygg på Gløshaugen.

2 Salgsinntekter

Offentlige tilskudd

Basisbevilgningene fra Norges forskningsråd er delt inn i følgende poster		
(Tall i kkr)	2016	2015
Grunnbevilgning	25 480	30 154
Strategiske institutt-satsinger (SIS'er)	16 506	12 294
Interne strategiske satsinger (ISS'er)	293	211
SUM basisbevilgninger	42 279	42 659

Andre tilskudd fra miljøforvaltningen		
(Tall i kkr)	2016	2015
Nasjonale oppgaver	14 214	10 777
Forskningsstasjon på lms	3 000	3 000
SUM andre tilskudd	17 214	13 777

Geografisk fordeling		
(Tall i kkr)	2016	2015
Norge	338 710	313 590
Utlandet	22 604	21 225
SUM brutto omsetning	361 314	334 815

3 Lønnskostnader, pensjonskostnader, antall årsverk, godtgjørelser med mer

Lønnskostnader, godtgjørelser		
(Tall i kkr)	2016	2015
Lønninger	154 447	143 484
Lønnsrefusjoner	-5 457	-4 852
Arbeidsgiveravgift lønn	20 193	18 891
Pensjonskostnader, inkl arbeidsgiveravgift	27 730	26 968
Andre sosiale kostnader	3 718	3 717
SUM	200 631	188 208

Antall årsverk		
	2016	2015
Antall årsverk	228,69	222,35

Andre ytelser		
(Tall i hele kroner)	Daglig leder	Styre
Lønn / honorarer	1 216 889	162 000
Pensjon, 2,0 % av lønn	24 064	

Revisor

Kostnadsførte ordinære revisjonshonorarer var kr 200 000,- I tillegg er det kostnadsført kr 239 000,- ekskl. mva for attestasjoner på eksterne prosjekter.

4 Pensjonskostnader, midler og forpliktelser

Foretaket er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om tjenstepensjon. Foretaket har tre etablerte ordninger i tråd med loven.

Innskuddsbasert pensjonsordning

Stiftelsen har innskuddsbasert pensjonsordning i DnB. Alle nytilsatte etter 1. januar 2009 ble innmeldt i denne ordningen. Per årsskifte var 113 medarbeidere innmeldt her. Kostnadene i 2016 for denne ordningen eks arbeidsgiveravgift var 3 386 kkr (2 968 kkr i fjor).

Ytelsesbaserte pensjonsordninger

Stiftelsen har to stk lukkede ytelsesbaserte pensjonsordninger som omfatter i alt 117 yrkesaktive medarbeidere. Dette gjelder 5 medarbeidere i Statens Pensjonskasse, og 112 medarbeidere i DnB. Med virkning fra 1. oktober 2008 ble alle medarbeidere under 60 år utmeldt fra ordningen i SPK, og fra samme dato tilsluttet ny ytelsesbasert ordning i DnB (tidligere Vital). Begge ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra Folketrygden. Beregningene under omfatter begge ordningene hver for seg og samlet. Samlet kostnad i 2016 for disse ordningene var 20 543 kkr.

Fra årsskiftet 2015 / 2016 ble det meddelt overgang til ny premiemodell for ordningen i SPK. Det innebar en overgang til flerforetaks- ytelsesplan, som i utgangspunktet økonomisk var lik den forrige, men som nå regnskapsføres som en tilskuddsplan

(innskuddsordning) på grunn av estimatutfordringer. Dette har medført at det kun er premien som kostnadsføres.

I tillegg har stiftelsen en tariffestet AFP-ordning. Dette er en ytelsesplan som regnskapsføres som en innskuddsbasert pensjonsplan.

Oppsummering av årets pensjonskostnader		
(Tall i kkr)	2016	2015
DNB, ytelses- basert	-14 821	-15 019
DNB, innskudds- basert	-3 386	-2 967
SPK, ytelses- basert	-7 449	-7 728
Arbeidsgiveravgift på betalte pensjonsfakturaer	-3 812	-3 107
AFP - LO / NHO- ordningen	-2 316	-2 248
Korrigert for løpende pensjonsforpliktelser	2 326	2 397
Arbeidstakers andel	1 728	1 704
Netto pensjonskostnad	-27 730	-26 968
Oppløsning av tidligere beregnet pensjonsforpliktelse i SPK per 31.12.2015		14 969
Netto pensjonskostnader etter oppløsning		-11 999

Oppsummering av årets pensjonsforpliktelser		
(Tall i kkr)	2016	2015
DnB, ytelsesbasert	9 997	13 999
Netto pensjonsforpliktelse	9 997	13 999

www.nina.no

Hovedkontor Trondheim

Postadresse:
Postboks 5685 Torgard, 7485 TRONDHEIM
Besøks/leveringsadresse:
Høgskoleringen 9, 7034 TRONDHEIM
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 73 80 14 01

NINA Oslo

Post- og besøks/leveringsadresse:
Gaustadalléen 21, 0349 OSLO
Telefon: 73 80 14 00

NINA Tromsø

Postadresse:
Framsenteret, Postboks 6606 Langnes, 9296 Tromsø
Besøks/leveringsadresse:
Framsenteret, Hjalmar Johansens gate 14, 9007 TROMSØ
Telefon: 77 75 04 00

NINA Lillehammer

Post- og besøks/leveringsadresse:
Fakkelgården, 2624 LILLEHAMMER
Telefon: 73 80 14 00

NINA Bergen

Post- og besøks/leveringsadresse:
Thormøhlensgate 55, 5006 Bergen
Telefon: 73 80 14 00

NINA Forskningsstasjon Ims

Post- og besøks/leveringsadresse:
Ryfylkeveien 980, 4308 SANDNES
Telefon: 73 80 14 00

ISSN 0809-8794

Omslagfoto: Autokamera på villrein, NINA
Redaktører: Norunn S. Myklebust og Bjørg Bruset, NINA
Grafisk utforming: Kari Sivertsen, NINA

Norsk institutt for naturforskning